

**SLIEŽU MOTORTRANSPORTA VADĪTĀJA (MAŠĪNISTA)
PROFESIONĀLĀS KVALFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

1. Specializācijas vai saistītās profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Sliežu motortransporta vadītājs (mašīnists)	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3. PKL) (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim (4. LKI))
2. Profesijas nosaukums	
<p>Sliežu motortransporta vadītājs (mašīnists) ir specializācija profesijai: Lokomotīvu saimniecības tehniķis, 3. PKP atbilst 4. LKI.</p> <p>Uz sliežu motortransporta vadītāja (mašīnista) profesiju attiecināmi lokomotīvu saimniecības tehniķa profesijas pienākumi un uzdevumi, kā arī veicami papildu pienākumi:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sliežu motortransporta sagatavošana darbam.2. Sliežu motortransporta ekspluatēšana.	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
3.1.	Pieņemt sliežu motortransportu.	Pārbaudīt sliežu motortransportu atbilstoši sliežu motortransporta ekspluatācijas instrukcijā noteiktajām prasībām.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sliežu motortransporta tipi un veidi, to uzbūve un darbības principi.	Spēja atbildīgi pieņemt sliežu motortransportu darbam atbilstoši sliežu motortransporta tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Pārbaudīt sliežu motortransportu tehnoloģisko iekārtu tehnisko stāvokli.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta ekspluatācijas instrukcija. Sliežu motortransporta ekspluatācijas rokasgrāmata.		
3.2.	Izpildīt sliežu motortransporta tehnisko apkopi.	Veikt noteiktos tehniskās apkopes darbus, pieņemot sliežu motortransportu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta tehniskās apkopes un remonta sistēma. Sliežu motortransporta tehniskās apkopes instrukcija.	Spēja atbildīgi veikt tehnisko apkopi sliežu motortransportam atbilstoši tehniskajā dokumentācijā noteiktajai kārtībai.	4. LKI
		Veikt noteiktos tehniskās apkopes darbus, nododot sliežu motortransportu.			
		Piedalīties plānotajās periodiskajās tehniskajās apkopēs.			
3.3.	Aizpildīt sliežu motortransporta tehnisko dokumentāciju.	Ievērot iekšējo normatīvo aktu noteikto kārtību, aizpildot sliežu motortransporta tehnisko dokumentāciju.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Iekšējie normatīvie akti par dokumentu aizpildīšanu. Sliežu motortransporta tehniskas dokumentācijas aizpildīšanas kārtība.	Spēja precīzi aizpildīt sliežu motortransporta tehnisko dokumentāciju.	4. LKI
		Aizpildīt maršruta lapu.			
		Aizpildīt pacelšanas iekārtu žurnālu.			
		Veikt ierakstus sliežu motortransporta tehniskā stāvokļa žurnālā.			
3.4.	Pārbaudīt sliežu motortransporta bremžu sistēmu un bremzēšanas līdzekļus.	Veikt sliežu motortransporta bremžu sistēmas darbības pārbaudi.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta bremžu sistēmu uzbūve un to darbība.	Spēja atbildīgi pārbaudīt sliežu motortransporta bremžu sistēmu un bremzēšanas līdzekļus.	4. LKI
		Veikt bremzēšanas līdzekļu vizuālo apskati.			

3.5.	Pārbaudīt vilcienu kustības drošības ierīces un radiosakarus.	Pārbaudīt sliežu motortransporta automātiskās lokomotīvu signalizācijas un modrības pārbaudes ierīču darbību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Automātiskās lokomotīvu signalizācijas un modrības pārbaudes ierīču uzbūve. <u>Lietošanas līmenī:</u> Automātiskās lokomotīvu signalizācijas, modrības pārbaudes ierīču un radiosakaru ekspluatācija.	Spēja atbildīgi pārbaudīt vilcienu kustības drošības ierīču un radiosakaru darbību atbilstoši normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Pārbaudīt sliežu motortransporta radiosakaru darbību.			
3.6.	Ekipēt sliežu motortransportu.	Pārbaudīt degvielas, dzesēšanas šķidrumu, smērvielu un hidrauliskās eļļas līmeni vai daudzumu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Sliežu motortransporta ekipēšanas materiālu veidi. Inventāra darbderīguma noteikšanas kārtība. <u>Izpratnes līmenī:</u> Ekipēšanas inventāru veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskās ekspluatācijas normas. Sliežu motortransporta ekipēšanas tehnoloģijas.	Spēja tehniski pareizi ekipēt sliežu motortransportu atbilstoši sliežu motortransporta tipam, tehniskās ekspluatācijas normām un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Papildināt sliežu motortransportu ar degvielu, dzesēšanas šķidrumu, smērvielām un hidraulisko eļļu.			
		Ekipēt sliežu motortransportu saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijā noteiktajām prasībām.			
		Pārbaudīt instrumentu, inventāra esamību un to derīgumu darbam.			
3.7.	Sagatavot sliežu motortransporta tehnoloģisko iekārtu ekspluatācijai.	Sagatavot un pārbaudīt, vai tehnoloģiskās iekārtas atrodas transportēšanas stāvoklī pirms brauciena.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta tehnoloģisko iekārtu tipi un uzbūve.	Spēja sagatavot sliežu motortransporta tehnoloģiskās iekārtas transportēšanai atbilstoši tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Sagatavot un pārbaudīt, vai tehnoloģiskās iekārtas pēc tehnoloģisko darbu beigšanas atrodas transportēšanas stāvoklī.			
3.8.	Izpildīt kravas celšanas darbus ar sliežu motortransporta celtni.	Veikt iekraušanas vai izkraušanas darbus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta kravas celtna ekspluatācijas instrukcija. Noteikumi par bīstamo iekārtu un cita darba aprīkojuma drošas lietošanas, uzturēšanas kārtību.	Spēja izpildīt kravas celšanas darbus ar sliežu motortransporta celtni un kontrolēt kravas nostiprināšanas pareizību atbilstoši tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Pārbaudīt kravas nostiprināšanas pareizību pirms brauciena.			
		Pārbaudīt kravas nostiprināšanas pareizību pēc tehnoloģiskā procesa pabeigšanas.			

3.9.	Piedalīties sliežu motortransporta remonta darbos.	Izpildīt noteiktos kārtējos un ārpusplāna remonta darbus.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Materiālmacības pamati.	Spēja izpildīt sliežu motortransporta atsevišķus remonta darbus atbilstoši tehniskajā dokumentācijā noteiktajai kārtībai.	4. LKI
		Pārbaudīt sliežu motortransportu pēc remonta darbu veikšanas.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta tehniskās apkopes un remonta instrukcijas.		
		Piedalīties sliežu motortransporta pieņemšanā pēc remonta darbu veikšanas.			
3.10.	Vadīt sliežu motortransportu.	Lietot sliežu motortransportu vadīšanas režīmus atkarībā no sliežu motortransporta veida un noteiktā kustības ātruma.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sliežu motortransporta darbības pamatprincipi.	Spēja atbildīgi vadīt sliežu motortransportu atkarībā no tā veida, ievērojot vilcienu kustības sarakstu un nodrošinot satiksmes drošību.	4. LKI
		Ievērot vilcienu kustības sarakstu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi.		
		Nodrošināt satiksmes drošību.	Sliežu ceļu profils. Signāli, signālzīmes un to izvietojums. Staciju tehniskās rīcības akti.		
3.11.	Kontrolēt sliežu motortransporta tehnisko stāvokli brauciena laikā.	Sekot sliežu motortransporta iekārtu, agregātu un ritošās daļas darbībai.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Elektrotehnikas pamati.	Spēja atbildīgi kontrolēt sliežu motortransporta darbību, atpazīt bojājumus un darbības traucējumus, novērst atklātos bojājumus un pieņemt lēmumu par tālāku rīcību.	4. LKI
		Atpazīt sliežu motortransporta iekārtu, agregātu un ritošās daļas darbības traucējumus vai bojājumus.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Sliežu motortransporta elektriskās iekārtas un mašīnas. Hidraulisko iekārtu uzbūve. Pneimatisko iekārtu uzbūve.		
		Sliežu motortransporta traucējumu vai bojājumu gadījumos izvērtēt situāciju un pieņemt lēmumu par turpmāko rīcību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Tehniskā dokumentācija par sliežu motortransporta tehniskā stāvokļa kontroli brauciena laikā.		
		Novērst atklātos darbības traucējumus vai bojājumus atbilstoši kompetencei.	Sliežu motortransporta ekspluatācijas instrukcija un ekspluatācijas rokasgrāmata.		
3.12.	Veikt pasākumus nestandarta situācijas izcelšanās gadījumā.	Ziņot par nestandarta situācijas izcelšanos atbilstoši noteiktajai kārtībai.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Paziņošanas kārtība nestandarta situāciju izcelšanās gadījumā. Signālpiederumu veidi un to lietošanas	Spēja atbildīgi un operatīvi veikt pasākumus nestandarta situācijas izcelšanās gadījumā.	4. LKI
		Norobežot un nostiprināt vilcienu.			

		Atpazīt nestandarta situācijas izcelšanās iemeslu un novērst to atbilstoši kompetencei.	noteikumi.		
3.13.	Veikt manevrus ar sliežu motortransportu.	Piekabināt sliežu motortransportu pie ritošā sastāva vienības. Atkabināt sliežu motortransportu no ritošā sastāva vienības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ritošā sastāva vienību tipi un uzbūve. Ritošā sastāva vienību bremžu sistēmu uzbūve un to darbība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta piekabināšanas un atkabināšanas kārtība.	Spēja atbildīgi veikt manevrus ar sliežu motortransportu atbilstoši normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
3.14.	Vadīt sliežu motortransporta tehnoloģiskās iekārtas.	Sagatavot tehnoloģiskās iekārtas atbilstoši tehnoloģiskam darba plānam. Ievadīt datorā ceļa stāvokļa parametrus. Veikt sliežu ceļu iztaisnošanu garenprofilā pēc līmeņa un plāna. Veikt gulšņu pablīvēšanu un ceļa stabilizāciju. Veikt šķembu attīrīšanu. Veikt balasta nolīdzināšanu. Veikt piesārņotā balasta savākšanu no sliežu ceļiem. Veikt sliežu metināšanas darbus. Veikt sliežu nostiprināšanas darbus. Veikt gulšņu nomaiņu. Veikt krūmu griešanas darbus. Veikt kontakttīkla remonta darbus.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Specializētās datorprogrammas. Dzelzceļa infrastruktūras uzbūve un ekspluatācija. Metināšanas pamatprincipi. Pacelšanas iekārtu ekspluatācijas pamatprincipi.	Spēja atbildīgi vadīt sliežu motortransporta tehnoloģiskās iekārtas atbilstoši tehnoloģiskajam procesam un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI

		Veikt sliežu ceļa virsbūves likšanas darbus.			
		Izpildīt darba vadītāja norādījumus.			
		Kontrolēt kontrolmērījumu ierīču rādījumus.			
3.15.	Nodot sliežu motortransportu.	Nostiprināt sliežu motortransportu.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Sliežu motortransporta nostiprināšanas kārtība. Ziņošanas kārtība par sliežu motortransporta tehnisko stāvokli.	Spēja atbildīgi nodot sliežu motortransportu atbilstoši sliežu motortransporta tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
	Pārbaudīt sliežu motortransportu saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijā noteikto kārtību.				
	Ziņot par sliežu motortransporta tehnisko stāvokli noteiktajā kārtībā.				

Vispārīga informācija	
Profesionālās kvalifikācijas prasību iesniedzējs	<p>Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.</p> <p>Profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jānis Eiduks – eksperts, LR Valsts Dzelzceļa tehniskā inspekcija, vecākais inspektors ritošā sastāva remonta un modernizācijas jautājumos; – Aleksandrs Terjohins – eksperts, VAS "Latvijas dzelzceļš", Tehniskās vadības direkcijas Mehanizācijas daļas galvenais speciālists; – Valērijs Poludeņs – eksperts, SIA "LDZ infrastruktūra" Galvenā mehānika daļa, lokomotīvu mašīnists instruktors; – Kristīne Zembaha – eksperts, VAS "Latvijas dzelzceļš", Personāla atalgojuma un attīstības daļas vadītāja; – Natalja Ivaškova – eksperts, PIKC "Rīgas Valsts tehnikums", Dzelzceļa transporta katedra, pasniedzēja; – Vladimirs Novikovs – moderators, Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība, Darba aizsardzības struktūrvienības vadītājs; – Andris Bartkevičs – moderatora asistents, VAS "Latvijas dzelzceļš", Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos.
Profesionālās kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	<ul style="list-style-type: none"> – Nikolajs Šinkins - LR Valsts Dzelzceļa Tehniskās inspekcijas Darba aizsardzības nodaļas vadītājs; – Agris Ruperts - Profesionālās izglītības kompetences centra "Liepājas Valsts tehnikums" direktors; – Linda Romele - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības pārstāvis, profesijas standartu un profesionālās kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupas vadītāja; – Andris Bartkevičs – VAS "Latvijas dzelzceļš", Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos. – Līvija Zeiberte - VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente.
Profesionālās kvalifikācijas prasību NEP atzinums	22.12.2017.
Profesionālās kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	07.02.2018.
Profesionālās kvalifikācijas prasību iepriekš saskaņotās redakcijas	-